Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

Cypriot Newspapers Indexed Material H Phoni Tis Kyprou or Stasinos

1889-08-31

þÿ — ´ Å Ã ± Á - Ã º µ ¹ ± Ä É ½ š Å À Á ¯ É ½

þÿ • Á µ Å ½ · Ä ¹ º Ì Á Ì ³ Á ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis University Pafos

http://hdl.handle.net/11728/8294

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γενικά
Θαλασσ. μεταφ
Λάρνακα
Πάφος
Κερύνεια
Αμμόχωστος
Δημ. Έργα
ο Λιμένας
οδ. Δικτυο
Κύπρος → Αιγυπτος
φυσικός (φαροι)
Δημ. Έργα
ο Σιδηρόδρομος
σχεδιήματα
Αδυναμια
Πάφος
φρουλοχία

COOP
Εμποριο

Η ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ

ὑπὸ Κ. Χάγαρθ.

[Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν]

Οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν Κύπρῳ ἀσφαλὴς λιμὴν, δυνάμενος νὰ περιλάβῃ σκάφη εὐρύτερα σπογγαλιευτικῶν λέμβων. Ἐν Λεμησσῷ καὶ Λάρνακι ἱδρύθησαν μικραὶ ἀποβάθραι, ἀλλὰ τὰ μεγάλα ἀτμόπλοια τοῦ Λόϋδ καὶ τῶν Messageries ἀγκυροβολοῦσιν εἰς ἀπόστασιν ἡμίσεως μιλίου καὶ ἐν κακοκαιρίᾳ οὐδὲ προσεγγίζουσιν. Οἱ λιμένες τῆς Πάφου καὶ τῆς Κυρηνείας ἐγένοντο προσιτοὶ εἰς ἁλιευτικὰ πλοιάρια. Ἀλλ' ἡ ποτὲ περίφημος Ἀμμόχωστος μένει παραδεδομένη εἰς τὴν καταστροφήν. Ὑπῆρχεν ἐποχὴ, καθ' ἣν ὁ λιμὴν ἐκεῖνος ἦτον μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ τρίτος ἐν τῇ Μεσογείῳ, ὑπερτερῶν Ἐνετίας καὶ Γενούης, θὰ ἠδύνατο δὲ καθαριζόμενος νὰ καταστῇ καὶ νῦν τὸ ἐμπορικὸν κέντρον τῆς Συρίας. Πολλὰ ἐγένοντο σχέδια καὶ αἱ δαπάναι τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ ἐνδοτέρου λιμένος ὑπελογίσθησαν ὑπὸ διαφόρων εἰς 80—300 χιλιάδας λίρας. Ἀλλὰ τὰ σχέδια ἐναυάγησαν, διότι δὲν συνεφώνησαν αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ στρατιωτικαὶ καὶ ναυτικαὶ ἀρχαὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ὀχυρώσεως. Οὕτως ἡ Κύπρος δὲν ἔχει ἀξιοπρεπῆ διέξοδον τῶν ἐμπορευμάτων της, νῆσος δὲ κατέχουσα θέσιν ἀπαράμιλλον ἐν μέσῳ τῆς Αἰγύπτου, τῆς σουεζικῆς διώρυγος, τῶν παραλίων τῆς Συρίας, εἰς ὧν τὴν προστασίαν ἀπεβλέψαμεν ἄλλοτε, καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔνθα θᾶττον ἢ βράδιον θ' ἀντιμετωπίσωμεν ρωσικὴν προέλασιν, οὐδὲν δύναται νὰ σκιάσῃ πολεμικὸν σκάφος. Ἐπὶ βραχώδους παραλίας ἐχούσης ἔκτασιν ἑκατοντάδων μιλίων καὶ κατεσπαρμένης δι' ὑφάλων καὶ σκοπέλων ἑπτὰ μόνον ὑπάρ-

Εφημ. "Φωνή της Κύπρου"
19/31 Αυγ. 1889

χουσι φάροι καὶ ἐξ αὐτῶν μόνον τρεῖς φέγγουσιν εἰς ἐπαρκῆ ἀπόστασιν. Πλὴν τῶν περὶ τὴν πρωτεύουσαν περιπάτων, δύο καὶ μόναι ὑπάρχουσι «χειμεριναὶ» ὁδοί, ἡ ἀπὸ Λάρνακος εἰς Λευκωσίαν, ἔχουσα ἔκτασιν 28 μιλίων, καὶ ἡ ἀπὸ Λεμησσοῦ εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ ὄρους Τρωόδους στρατόπεδον, ἔχουσα ἔκτασιν 30 μιλίων. Αἱ λοιπαὶ δῆθεν ὁδοὶ εἶνε βαταὶ μόνον ἐν καλοκαιρίᾳ. Ἡ Πάφος ἀπομονοῦται μετὰ διήμερον βροχήν, ὁ δὲ περιηγητής, ὁ ἀπερχόμενος ἐκ Λευκωσίας εἰς Λεμησσὸν διὰ τῆς ὑπαρχούσης ἁτραποῦ, ἐνδέχεται νὰ μείνῃ περυλαχισμένος καθ' ὁδὸν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα. Περὶ σιδηροδρόμων οὔτε λόγος. Ὁ κυβερνητικὸς μηχανισμὸς κατηρτισθη πλήρης, ἀλλ' οἱ ὑπάλληλοι εἶνε ὀλιγαριθμότεροι τοῦ δέοντος, οὐδ' ἀμείβονται λίαν γενναίως.(!!) Ἐργάζονται μετὰ ζήλου καὶ περιποιοῦσι τιμὴν εἰς τὴν ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν, ἄδικον δ' ἔχουσιν οἱ Κύπριοι ἀποδίδοντες τὸ πταῖσμα εἰς αὐτούς. Ἡ ἀστυνομικὴ δύναμις εἶνε ὀλιγάριθμος, μισθοδοτεῖται δὲ γλίσχρως. Οἱ χρηστότεροι τῶν ἰθαγενῶν δὲν κατατάσσονται εἰς αὐτήν, ἐν ἀγρίοις δὲ διαμερίσμασιν οἷον τὸ τῆς Πάφου ἡ ἀστυνομία παλαίει ἀλυσιτελῶς κατὰ πληθυσμοῦ ἐκ τῶν κακουργοτέρων ἐν Ἀνατολῇ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φόνων κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη ἐμποιεῖ φρίκην. Οὕτως ὑπὸ τὴν πεπολιτισμένην ἡμῶν ἐξουσίαν αἱ κυβερνητικαὶ δαπάναι ἐν Κύπρῳ ἠλαττώθησαν εἰς βαθμὸν καθιστῶντα τὴν διαχείρησιν ἀλυσιτελῆ, ἔλειψε δὲ σχεδὸν πᾶσα ὑπὲρ δημοσίων ἔργων δαπάνη δυναμένη ν' ἀναπτύξῃ τὴν νῆσον καὶ νὰ καταστήσῃ δήλην τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς τελευταίας δεκάδος καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς ἑκατονταετηρίδων. Ἀλλὰ διατελεῖ τοὐλάχιστον ὁ Κύπριος εἰς τὴν οὐχὶ προοδευτικὴν, ἀλλ' εὐδαίμονα κατάστασιν τοῦ χωρικοῦ τῆς Μ. Ἀσίας, ὅστις οὐδένα σχεδὸν ἀποτίνει φόρον εἰς πατρικὴν διαχείρησιν, μὴ ἐπιτελοῦσαν μὲν δημόσια ἔργα καὶ μὴ καταβάλλουσαν τὰς ὀφειλάς της, ἀλλὰ καὶ μὴ ζητοῦσαν παρὰ τῶν ὑπηκόων, ἢ ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς

Εφημ. "Φωνή της Κύπρου"

19) 31 Αυγ. 1829

συντήρησιν τῶν κυβερνητῶν; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ! Ὁ Κύπριος καταβάλλει εἰς παντοίους φόρους περὶ τὴν μίαν ἀγγλικὴν λίραν ἀνὰ κεφαλήν, τὸ ποσοστὸν δὲ τοῦτο εἶνε τεράστιον, προκειμένου περὶ πληθυσμοῦ ἀπιστεύτως πτωχοῦ. Καὶ ὅμως σχεδὸν οὐδὲν ἀπολαύει τῶν ἀγαθῶν πεπολιτισμένης διοικήσεως. Καὶ διατί; Διότι ἡ ἡμιβάρβαρος νῆσος ὑπὸ πεπολ. διοίκησιν μόνον τὸ ἥμισυ τῶν ἰδίων προσόδων διατίθησιν ὑπὲρ ἑαυτῆς, τὸ δ' ἥμισυ καταβάλλει ἀνὰ πᾶν ἔτος ὑπὲρ σκοπῶν, οἵτινες οὐδαμῶς τὴν ἐνδιαφέρουσι, μηδ' ὀβολὸν λαμβάνουσα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως παρὰ τῆς αὐτοκλήτου δεσποίνης. Ἐν τούτῳ ἔγκειται τὸ πικρὸν, τὸ γνήσιον παράπονον τῶν νησιωτῶν, οὗ ἑρμηνεὺς ἐγένετο ἡ ἐπιτροπή. Αἱ 92 χιλιάδες λίραι, αἵτινες ἐπρόκειτο νὰ δίδωνται εἰς τὸν Σουλτάνον ὡς ἀποζημίωσις, διετέθησαν βραδύτερον, ὅπως καταβάλλωνται ἐν μέρει οἱ τόκοι τοῦ τουρκικοῦ δανείου τοῦ 1855, συνομολογηθέντος ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας· ἀλλ' ἐκ τῆς μεταβολῆς οὐδαμῶς ὠφελήθη ἡ νῆσος, κατέστη μάλιστα, τοὐναντίον, δυσχερεστέρα πᾶσα ἀναθεώρησις. Οἱ εὐθυνόμενοι ἐπὶ τῇ ἀρχικῇ συμφωνίᾳ ὀφείλουσι νὰ δηλώσωσιν ἐὰν ἐφρόνουν ὅτι ἡ Κύπρος ἔπρεπε νὰ καταβάλλῃ ὑπὸ τοὺς Ἄγγλους ἀβοήθητος ὅ,τι ὑπὸ τοὺς Τούρκους. Ἴσως ἐσκέπτοντο ὅτι ἡ νῆσος, καθὸ προωρισμένη νὰ καταστῇ στρατηγικὸν ὁρμητήριον καὶ κέντρον εὐρυτέρας προστασίας ἐπὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔμελλε νὰ λαμβάνῃ χορηγίαν παρὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως· ὅτι δὲ θ' ἀνεπτύσσετο τοσοῦτον ταχέως καὶ θ' ἀπερρόφα τόσα ξενικὰ κεφάλαια, ὥστε ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας μικρὸν θὰ ἐβάρυνεν αὐτήν. Ἀλλ' ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι το ζήτημα διεξήχθη μετὰ τῆς πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς περιφρονήσεως, ἥτις διέκρινε τὴν ἀσιατικὴν πολιτικὴν τῶν συντακτῶν τῆς περὶ Κύπρου συμβάσεως· «Ἂς ἀποκτήσωμεν τὴν νῆσον (ἔλεγον) καὶ ἔπειτα σκεπτόμεθα περὶ τοῦ μέλλοντός της», ἴσως δὲ τὸ δόγμα τοῦτο δὲν θ' ἀπέβαινε λίαν

Εφημ. "Φωνή της Κύπρου"

19)31 Αυγ. 1889

ὀλέθριον, ἐὰν μὴ ἐξήρτητο ἡ ἐξωτερικὴ ἡμῶν πολιτικὴ ἐκ βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Ἀλλὰ μετὰ ἔν ἔτος ἐπῆλθεν ὑπουργικὴ μεταβολή, ἀναβιβάσασα εἰς τὴν ἀρχὴν τοὺς ὅλως ἀδιαφοροῦντας περὶ Κύπρου. Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον, οἱονδήποτε ἂν ἦτον, ἐλησμονήθη καὶ ἡ Κύπρος ἐθεωρήθη ὡς περιττὸν ἐνόχλημα, ὡς μεμονωμένον ἐξάρτημα, οὗ τὴν ἐγκατάλειψιν δὲν ἐπέτρεπε μὲν ἡμῖν ἡ τιμή, ἀλλ' ὅπερ ἔπρεπε νὰ συντηρῆται ἄνευ δαπάνης τῶν Ἄγγλων φορολογουμένων. Οἱ μύριοι ἄνδρες τῆς κατοχῆς ἠλαττώθησαν εἰς ἓν ἡμίταγμα, ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς κατοχῆς οἱ στρατιῶται, ἐκτεθέντες εἰς καυστικὸν ἥλιον, ἔπαθον ἐκ πυρετῶν, ἡ ὑγιεινοτάτη καὶ ξηροτάτη τῶν νήσων τῆς Μεσογείου διεβοήθη ὡς λοιμώδης. Αἱ διαστάσεις τῆς ἀρχικῆς ὀργανώσεως περιεστάλησαν, τὸ ἐξ Ἰθαγενῶν σύνταγμα δὲν κατηρτίσθη, ὁ λιμὴν δὲν ἐσκάφη καὶ οὔτε ἀμέσως, οὔτε ἐμμέσως εἰσήχθησαν κεφάλαια. Τὸ μόνον μέρος τοῦ προγράμματος, ὅπερ ἔμεινεν ἀμειλίκτως ἀναλλοίωτον, ἦν τὸ περὶ ἐτησίας καταβολῆς 92000 λιρῶν ἐκ προσόδων ἀνερχομένων εἰς 186 χιλιάδας.

[ἀκολουθεῖ]

Εφημ. "Φωνή της Κύπρου"

19)31 Αυγ. 1889